

Kunpeszér Község
Polgármesterétől

Előterjesztés

a Képviselő-testület 2024. február 14-én tartandó ülésére

Tárgy: Döntés Kunpeszér Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2028. elfogadásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot fogad el.

Kunpeszér Község Önkormányzatának 2018-2023. közötti időszakra vonatkozó, öt évre szóló, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit, érvényesülését biztosító Helyi Esélyegyenlőségi Programja (a továbbiakban: HEP) 2023. december 31. napjával lejárt.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. § (1) bekezdése szerint a HEP-et a települési önkormányzat vizsgálja felül. Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a 31. § (2) bekezdésében meghatározott helyzet esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A kétévenkénti felülvizsgálati kötelezettségünknek a 2022. évben a 119/2022. (XI.23.) számú határozattal eleget tettünk, ebben az évben pedig elkészült Kunpeszér Község 2024-2028. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programja.

Fentiek alapján javaslatot teszek az új szabályozás szerint, frissített statisztikai adatokkal elkészített új HEP elfogadására.

Kunpeszér, 2024. február 07.

Varga Attila
polgármester

Határozati javaslat

Kunpeszér Község Képviselő-testületének/2024. (II.14.) sz. Kth.

Kunpeszér Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2028 elfogadásáról

H a t á r o z a t

1. Kunpeszér Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja Kunpeszér Község Önkormányzata jelen határozat mellékletét képező új, egységes szerkezetbe foglalt Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2024-2028. közötti időszakra.
2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az 1. pontban foglalt döntésének megfelelően a Helyi Esélyegyenlőségi Programot az Önkormányzat nevében írja alá, és tegye meg a szükséges intézkedéseket az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtása érdekében.
3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az 1. pontban foglalt döntésről értesítse a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot, valamint gondoskodjon a 2. pontban foglalt döntéssel összefüggő feladatok végrehajtásáról.

Felelős: Polgármester, Jegyző

Értesül: Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság, igazgatási ügyintéző

Határidő: folyamatos

Helyi Esélyegyenlőségi Program

*Kunpeszér Község
Önkormányzata*

HEP 2024-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	43
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége	47
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	52
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	55
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	55
10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	63
10.2. Jövőképünk	64
10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) .	65
3. Megvalósítás	68
10.4. Elfogadás módja és dátuma	72

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebktv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Kunpeszér Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.²

A település bemutatása

A település bemutatása

Kunpeszér Bács-Kiskun megye északi részén található kisközség. Ásatások során olyan leletek kerültek elő, melyekből arra lehet következtetni, hogy az időszámításunk előtti III-II. században nomád állattartó csoportok éltek ezen a részen. Ezek a régészeti leletek a kecskeméti Katona József Múzeumban tekinthetők meg.

A helytörténeti gyűjteményben is értékes dolgokat lehet megtekinteni a település mindennapjairól. A községről az első írásos emlék 1264-ből származik. A csúti prépostság leveleiben ekkor még Pezer néven szerepelt. A szomszédos településekkel együtt a királyi udvar ellátása volt a feladata.

1721-ben Peszér és Adacs pusztá Savoyai Eugén herceg birtoka lett, majd a királyi kincstárhoz tartozott. 1872-ben ezt a két települést összevonták: Peszéradacs néven önálló községgé alakították. Az 1949-es közigazgatási átszervezés során ismét két külön településsé vált. Innentől Kunpeszér és Kunadacs néven találkozhatunk velük.

Az infrastruktúra fejlesztése 1970-ben kezdődött el a szilárd burkolatú utak, járdák építésével. Az orvosi rendelő 1975-ben épült meg a lakosság összefogásával.

1976-ban újabb közigazgatási átszervezés történt, mely során Kunszentmiklós társközségévé vált a falu. Ekkor az általános iskolát is körzetesítették.

1981-ben itt épült először a ROSA MYSTICA /Titkos értelmű Rózsa/ tiszteletére templom, mely azóta kedvelt zárandokhely.

A vezetékes vízvezeték 1986-ban épült meg, így egészséges ivóvízhez jutott a falu.

Az 1990-es önkormányzati választások óta önálló önkormányzat működik. Az azóta eltelt időben szépen fejlődésnek indult a község.

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

² Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

Az itt élő emberek fő megélhetési forrása a mezőgazdaság. A szántóföldeken elsősorban gabonát, kukoricát és napraforgót termesztnek. A jellemző állatok: sertés, szarvasmarha, juh.

A község vezetése nagy figyelmet fordít arra, hogy fejlődjön a település, megőrizze önállóságát, a lakosság számára élhető körülményeket biztosítson, és a vonzó faluképet fenntartsa, illetve tovább alakítsa.

Az utóbbi 10 esztendő önkormányzati fejlesztéseinek köszönhetően kiépült a szennyvízcsatorna-hálózat, megépült a szennyvíztisztító telep, van kábeltévé – szélessávú internet, felújításra került a Művelődési Ház a LEADER+ pályázat támogatásával és a lakosság összefogásával megépült a templomhoz a harangláb.

A község határát erdős, homokos, buckás gyepek és mélyebb fekvésű rét borítja.

A települést körül öleli a Kiskunsági Nemzeti Park gondozásában álló védett természetvédelmi terület, mely rendkívül gazdag növény- és állatvilággal rendelkezik.

A Peszéradacsi rétek vizes, lápos területeken helyezkednek el. Nagy értéket képviselnek nyírfás erdőrészei, erdőrezervátumaiban évszázados tölgyfák élnek. A lápréteken fokozottan védett növényfajokkal találkozhatunk, melyek: a vitézkosbor, a szúnyoglábú bibircsvirág, a légybangó. Sok ritka lepkefaj is él ezen a területen. A Kiskunsági Nemzeti Park nyár elején éjjeli lepkevadászatot is szokott szervezni. A réteken élő rákosi vipera egész Európában kipusztulással fenyegetett hullófaj. Ezt a környéken a Kunadacs határában működő Vipera Védelmi Központ igyekszik menteni.³

A Kosbor tanösvényt végig járva ismerhetjük meg a turjánvidék láp- és mocsárvilágát, valamint a Peszéradacsi létek élővilágát.⁴

A Kunpeszéri Szalag Erdő mélyebb fekvésű részein találhatjuk a védett terület legnagyobb botanikai értékét képező óriás útifüvet és orchideákat. Utóbbinak egyik fajtája a légybangó, melynek itt található állománya Magyarországon a harmadik legnagyobb.⁵

A Nagy-tölgyfai tag erdőállományában homokpusztai tölgyeseket láthatunk. Ezen a területen fordul elő az Alföldön ritkaságnak számító cserjefaj, a ligeti perje.

Bizonyos részeken a termőréteg hiánya csak a nyír- és nyárfa megtelepedését tette lehetővé. Ezt a részt nevezik Nyíres-nyárasnak.

A Gyöngyvirágos tölgyesben élő kocsányos tölgyek már több mint százévesek. Ezen a területen tömegesen fordul elő a gyöngyvirág.⁶

Ritka madárfajokat is láthatnak az errefelé járók, például tűzokot, gyurgyalagot, nagy kócsagot.

A Peszéri-erdő közepén található a Tilos-erdő, mely fokozottan védett erdőrezervátum. Ezt nem lehet látogatni.

Kunpeszéren szinte minden hónapban van valamilyen községi rendezvény. Például farsang, gyermeknap, majális, szülők-nevelők bálja, jótékonysági bál az óvoda részére, szüreti felvonulás, nőnap ünnepség, idősek napi ünnepség, falukarácsony.

³ http://knp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=menu_1428

⁴ http://knp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=menu_1470

⁵ http://knp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=menu_1536

⁶ http://knp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=menu_1500

A fentiekén kívül van két olyan rendezvény, amelyek sok vendéget vonzanak a faluba.

Immár hagyományosnak tekinthető a Népdal Találkozó. Erre a rendezvényre minden évben egyre több fellépő érkezik a környező településekről, valamint már egyre távolabbról is. A fellépők számának növekedésével arányosan nő az érdeklődők száma is.

Az 1981-es templomszentelés tiszteletére minden évben, a július 13-hoz legközelebb eső vasárnapon búcsúünnepet tartanak. Augusztus hónapban rendezik meg a község falunapját, mely színvonalas kulturális és hagyományőrző programokkal, sportrendezvényekkel, kiállításokkal és utcabállal várja a vendégeket. Ennek a programsorozatnak is egyre több a látogatója.

A településen csak egyetlen ipari (12 Raszter Kft.) üzem található, és bár ez előny a környezet megőrzésénél, sajnos hátrányt jelent a helyi foglalkoztatás terén. A Kunpeszéri munkavállalók nagy számban ingáznak a szomszédos településekre és a fővárosba.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	695	bázis év
2018	684	98,42%
2019	655	95,76%
2020	681	103,97%
2021	680	99,85%
2022	723	106,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	362	363	725	49,93%	50,07%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			27	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	53	57	110	7,31%	7,86%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	10	11	21	1,38%	1,52%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	225	192	417	31,03%	26,48%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	12	16	28	1,66%	2,21%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	62	87	149	8,55%	12,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

. Az állandó népesség vonatkozásában – 2022-es adatok alapján elmondható – hogy magas a keresőképes korúak száma

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	127	110	115,45%
2018	139	118	117,80%
2019	145	113	128,32%
2020	149	110	135,45%
2021	147	102	144,12%
2022	144	109	132,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index kedvezőtlen számokat mutat, tekintettel arra, hogy a 65 év feletti lakosok száma 2017-től meghaladja a 0-14 éves korú lakosok számát, így az öregedési index mindig 100% felett van.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	0,00
2018	-20,30
2019	-35,85
2020	43,41
2021	13,23
2022	33,33

A bevándorlás és elvándorlás kedvező képet mutat, mivel az egyenlege szinte folyamatosan pozitív előjelű.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	0,00
2018	2,90
2019	-10,46
2020	-2,99
2021	-13,23
2022	-1,45

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Kunpeszér település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)⁷ által:

- diszkriminációmentességet,⁸
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁹
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,¹⁰
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.¹¹

⁷ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

⁸ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

¹⁰ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél különösen hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Valójában számolni kell a tanyán élő, és több hátránnyal egyidejűleg érintett célcsoport tagjaival is. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek létrehoztnak egy egységes a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert is az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. „Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékkal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetők legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”¹²

A HEP-ek alkalmat és lehetőséget teremtenek helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.¹³

A HEP helyzetelemző részének céljai:

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.¹⁴ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹⁵ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal,

¹¹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

¹² MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

¹³ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

¹⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

¹⁵ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹⁶

A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹⁷

¹⁶ Alaptörvény XXV. cikk.

¹⁷ MNTFS 2030. p. 166.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományaira való tekintettel, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel megállapítható, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebtv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹⁸ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi¹⁹ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. **Tiszta víz és higiénia**
7. **Megfizethető és tiszta energia**
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**

¹⁸ Vö. Jat.24. § (1) bek.

¹⁹ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

9. Ipar, innováció és infrastruktúra
- 10. Csökkentett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
- 16. Béke, igazságosság és erős intézmények**
- 17. Partnerség a célokért**

Szupranacionális²⁰ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.²¹ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.²²

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmaznak:

1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

²⁰ Forrás : Területi Agenda 2030.

²¹ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

²² Bővebben lásd:MAKKOS Nándor: A szegregátumok megszüntetésének lehetőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXV. évfolyam 3.szám pp 40-44 (2023)

2. Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (2016-)
3. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)
4. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)
5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)
6. Új Roma Stratégia (2019-2030)
7. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)²³
8. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
9. Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)
10. Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2022-2030)

1. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (2016-)

A Kormány a1488/2016. (IX.2.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját az InternetKon eredményei alapján készítette el a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztését célzó Digitális Jólét Programot. A program részeként elkészült Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját a fentiekén túl az a felismerés hívta életre, hogy a digitális kultúra egyre növekvő mértékben, meghatározó módon befolyásolja mindennapi életünket, társadalmunkat és gazdaságunkat. A tudatos internethasználat mint a digitális kultúrához való hozzáférés csatornája az egyik legfontosabb, rendkívül összetett képesség. Amennyiben a megfelelő képességekkel rendelkező fiatalok biztonságos környezetben tudják használni a digitális világ nyújtotta lehetőségeket, úgy nemcsak a saját egyéni versenyképességük javul, hanem közösségüké, így összességében az országé is.

3. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)

A Kormány által 1858/2016. (XII. 27.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Startup Stratégiáját az a felismerés hívta életre, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése: olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel kell készülnie, hiszen 20. századi tudással senki nem lehet versenyképes a 21. században. A digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe, mivel napról napra mélyebben integrálódnak a hétköznapi életünkbe is. A felnövekvő generáció versenyképessége, munkaerőpiaci esélyei szempontjából is elkerülhetetlen az oktatási rendszer azonnali és radikális digitalizálása: most dől el, hogy a magyar fiatalok milyen szerepet töltenek majd be az európai munkaerőpiacon, ahogy az is, hogy a magyar nemzetgazdaság milyen szerepet kaphat a nemzetközi versenyben. A felkészülés legjobb eszköze természetesen az oktatásban való tudatos részvétel, az egész életen át tartó tanulás. Ennek megfelelően a DJP kiemelt területei közé tartozik Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának elkészítése, hiszen a 21. században nem lehet múlt századi módszerekkel tanítani és tanulni.

²³ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

4. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről:

Magyarország gazdasági kibontakozása a tudás- és képességigényes ágazatok fejlesztésével valósulhat meg. Ezen ágazatok fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy az adott tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítményre képes fiatalok, a tehetségek felszínre kerülnek-e, tehetségük kibontakozhat-e, hasznosulhat-e, a tehetségek pályájukon kellő és folyamatos segítséget kapnak-e és - mindezek következtében - képes lesz-e az ország megtartani a legkiválóbb tehetségeit.

A tehetségek megtalálása és folyamatos fejlesztése a tehetséges fiatal számára mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelent. A tehetségek ma már egy adott ország versenyképességét meghatározó kulcs tényezővé léptek elő. Ebből is következően a tehetségek megtalálása nem csak a tehetségek és családjuk magánügye, hanem nemzeti ügy, hiszen a tehetség hasznosulása a közvetlen haszon mellett a legversenyképesebb termelés kifejlesztésével és idevonzásával is a teljes nemzetnek többletlehetőségeket teremt. Így a tehetségek segítségének nemzeti programja gazdasági, esélyjavító és társadalomépítési program is.

A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.

A tehetségek segítése nem áll meg a határoknál. A határon túli magyarság tehetségsegítőik hagyományainak megismerése, hasznosítása, a határon túli kezdeményezésekkel való folyamatos együttműködés a tehetségsegítést ilyen értelemben nemzeti üggyé is teszi.

A tehetségek segítésében eddig elért, és a Nemzeti Tehetség Program megvalósítása során várható további eredmények nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egésze számára is kiemelkedően értékes, más országokban is adaptálható tapasztalatot jelenthetnek, amelynek terjesztése hozzájárul az ország nemzetközi elismertségének növekedéséhez.

5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

Az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozata a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A program stratégiai és horizontális céljai: 1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése. 2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata. 3. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. 4. A környezetbiztonság javítása. 5. A társadalom környezettudatosságának növelése. 6. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

Környezeti nevelés és oktatás keretében szükséges különböző környezeti nevelési és oktatási programok megerősítése. Köznevelési intézményekben a környezeti nevelés, és a fenntartható életmódra nevelés részét képezi a nevelési-oktatási feladatoknak. Kereteit elsősorban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Alaptanterv jelentik, valamint az erre épülő kerettantervek ajánlásai. A környezeti nevelés egészintézményes kiválósági hálózata a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózata, valamint a Magyarországi Ökoiskola Hálózat. Jelenleg hazánkban minden negyedik gyermek Zöld Óvodába és minden harmadik tanuló ökoiskolába járhat. A felsőoktatásban tovább gyarapodtak a környezet- és természetvédelmi tárgyú graduális, posztgraduális és PhD programok. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez

szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

6. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertetését követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcánypuszta településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcánypuszta településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

7. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)²⁴

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.

²⁴ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

8. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbélettés Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősekkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödéssel való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősök számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önségítés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az időseknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősök számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősekig. A Stratégiában megfogalmazott időpolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának megőrzését, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősekkel szembeni tisztelet növelését.

9. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

10. Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2022-2030)

A digitális eszközöket és alkalmazásokat nem használó munkavállalók foglalkoztathatósága napról napra csökken, ahogy a digitális világtól távolmaradó vállalkozások versenyképessége is.²⁵ A 16 és 65 év közötti azon európai felnőttek 20–25 %-a esetében, akik (többek között) a digitális készségek terén alacsony jártassággal rendelkeznek, nagyobb a veszélye annak, hogy munkanélkülivé válnak. Esetükben nagyobb az esélye az elszegényedésnek, így a társadalmi kirekesztődésnek, növekednek az egészségügyi kockázatok, és csökkenhet a várható élettartam. Ezen tényezők negatívan befolyásolják az egyén foglalkoztathatóságát, egy gazdaság hatékonyságát és egy társadalom integritását egyaránt. A digitális készségek fejlesztése a lakosság, a vállalkozások és az államigazgatás szintjén egyaránt pozitív versenyképességi és foglalkoztatási hatású, ráadásul hozzájárul a makrogazdasági növekedéshez és az esélyegyenlőség erősítéséhez. A digitalizáció terjedése elősegíti az izolációban élők, a szociálisan hátrányos helyzetűek, valamint a fogyatékossgal élők digitális esélyegyenlőségét, valamint az oktatáshoz való hozzáférés terén növeli az esélyegyenlőséget. Ezáltal az életminőség javulását is lehetővé teszi a fizikai mobilitásból és a földrajzi távolságokból fakadó akadályok lebontásával. A digitális gazdaság fejlődéséhez, a polgárok digitális jólétéhez, a hatékony és korszerű digitális szolgáltatások biztosításához nélkülözhetetlen a rendkívül nagy kapacitású és magas minőségű digitális kommunikációs infrastruktúra rendelkezésre állása. Ez a nemzetgazdasági és vállalati versenyképesség, az oktatás, az egészségügy, valamint az esélyegyenlőségi, foglalkoztathatósági megfontolások miatt egyaránt fontos. A digitális transzformáció kedvező hatását a mindennapokban a hatékonyabb erőforrás-gazdálkodás, a piacképes üzleti modellek, a magasabb minőséget és esélyegyenlőséget biztosító oktatás és digitális közszolgáltatások elősegítése révén fejtheti ki. Az NDS átfogó célja, hogy Magyarország a gazdaság, az oktatás, a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenység, illetve a közigazgatás területén felismerje és kihasználja a digitalizációban rejlő lehetőségeket, ezzel jelentős mértékben járulva hozzá az ország versenyképességének és a polgárok jólétének növekedéséhez. Fontos szempont a szolgáltató, az esélyek kiegyenlítésére és a párbeszédre törekvő állami hozzáállás következetes képviselője, illetve a támogató működés megerősítése. A digitális készségek fejlesztése és a digitális szakadék csökkentése, valamint a már rendszeres internethasználók tudatos IKT használatának ösztönzése a digitális ökoszisztéma egyik legfőbb kihívása – akár versenyképességi, akár foglalkoztatáspolitikai, akár esélykiegyenlítési szempontból tekintjük. A digitális eszközöket és alkalmazásokat nem használó munkavállalók foglalkoztathatósága napról napra csökken, ahogy a digitális világtól távolmaradó vállalkozások versenyképessége is. A digitális tudás továbbá képessé tesz más kulcskompetenciák elsajátítására, amelyek a modern állampolgári lét feltételei. A digitális

²⁵ Forrás: A lakossági digitális kompetenciák fejlesztésének középtávú koncepciója, Progress Consult, 2018.

kompetencia tudatos, államilag koordinált és támogatott fejlesztése a lakosság, a vállalkozások és az államigazgatás szintjén egyaránt pozitív versenyképességi és foglalkoztatási hatású, ráadásul hozzájárul a makrogazdasági növekedéshez és az esélyegyenlőség erősítéséhez.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Különösen: Költségvetési koncepció, vagy Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulást 10 település hozta létre, melynek tagja Kunpeszér Község is. A Társulás olyan feladatokat lát el a közoktatás területén mint (gyógytestnevelés, logopédiai ellátás), a szociális ellátórendszer keretében a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint az idősek napközbeni ellátását és a házi segítségnyújtást is biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,²⁶ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A település rendelkezésére állnak a TeIR rendszer adatai, melyeket közhitelességük miatt elsődlegesen használtunk fel a program elkészítéséhez. A HEP-ben felhasználtunk néhány releváns kutatást az esélyegyenlőségi célcsoportok tekintetében.

²⁶ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményesítő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²⁷ A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²⁸

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	52,47	42,30
2018	50,07	39,46
2019	52,49	37,20
2020	53,52	35,05
2021	53,41	29,43
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

²⁷ Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsai határozat kivonata.

²⁸ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	4,07	2,83	3,45%
2018	4,10	2,94	3,52%
2019	2,45	4,11	3,28%
2020	2,02	4,11	3,07%
2021	2,78	5,05	3,92%
2022	3,89	2,67	3,28%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	17	17	15	14	18	16
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	5,88%	11,76%	6,67%	7,14%	5,56%	6,25%
21-25 év (TS 038)	Fő	4,00	4,00	0,00	1,00	1,00	0,00
	%	23,53%	23,53%	0,00%	7,14%	5,56%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	1,00	0,00	3,00	1,00	0,00
	%	11,76%	5,88%	0,00%	21,43%	5,56%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	3,00	1,00
	%	5,88%	0,00%	0,00%	7,14%	16,67%	6,25%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	1,00	3,00	3,00	2,00	1,00
	%	11,76%	5,88%	20,00%	21,43%	11,11%	6,25%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	2,00	3,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	7,14%	11,11%	18,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	0,00	3,00	0,00	3,00	1,00
	%	5,88%	0,00%	20,00%	0,00%	16,67%	6,25%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	3,00	1,00	3,00	4,00
	%	0,00%	0,00%	20,00%	7,14%	16,67%	25,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	1,00	2,00	0,00	1,00	3,00
	%	0,00%	5,88%	13,33%	0,00%	5,56%	18,75%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6,00	8,00	3,00	3,00	1,00	2,00
	%	35,29%	47,06%	20,00%	21,43%	5,56%	12,50%

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	58,82	70,00
2018	64,71	54,55
2019	53,33	62,50
2020	42,86	66,67
2021	38,89	57,14
2022	43,75	57,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága; - közmunka program keretein belül több alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőnek kínál munkalehetőséget az önkormányzat

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	17	1	5,88%	5	29,41%	11	64,71%
2018	17	2	11,76%	5	29,41%	10	58,82%
2019	15	0	0,00%	6	40,00%	9	60,00%
2020	14	0	0,00%	6	42,86%	8	57,14%
2021	18	0	0,00%	12	66,67%	6	33,33%
2022	16	0	0,00%	7	43,75%	9	56,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	43	40
2018	27	28
2019	30	23
2020	28	24
2021	19	22
2022	17	17

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
A munkavállalók egy része a környező településekre jár dolgozni, ahová autóbusszal is el tudnak jutni. A település lakossága nagyrészt mezőgazdasági termeléssel foglalkozik.
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	17	1
2018	17	5
2019	15	1
2020	14	1
2021	18	1
2022	16	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek között megemlíthető Kunszentmiklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, aminek munkatársai felvilágosítást adnak az elérhető álláshelyek vonatkozásában az álláskeresők számára. Helyben foglalkoztatási programok nem működnek.
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása; A településen nem élnek romák. Mélyszegények jelenléte sem jellemző.
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén; Nincs ilyenről tudomása az önkormányzatnak.
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

a művelődési házban informatikai képzettségű személy, rendszeresen tart képzést az időseknek

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	17	3,71%	9	52,94%
2018	17	3,98%	8	47,06%
2019	15	3,78%	5	33,33%
2020	14	3,32%	6	42,86%
2021	18	4,18%	4	22,22%
2022	16	3,40%	6	37,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	3	17,65%	2	9,76%	12	70,59%
2018	1	5,88%	3	16,88%	9	52,94%
2019	2	13,33%	2	12,47%	7	46,67%
2020	4	28,57%	3	20,21%	10	71,43%
2021	4	22,22%	4	19,61%	8	44,44%
2022	2	12,50%	4	21,94%	8	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	1
2018	1
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	304	0	0,00	53,95	68,75	71,71
2018	304	0	0,00	53,95	69,08	74,67
2019	304	0	0,00	53,95	69,08	87,50
2020	304	0	0,00	53,95	69,74	89,14
2021	304	0	0,00	53,95	70,07	75,66
2022	372	0	0,00	47,04	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	304	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	304	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	304	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	304	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	304	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	372	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont, viszont Kunpeszér nem rendelkezik bérlakás állománnyal.

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Kunpeszéken nem találhatók egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	471
2018	n.a.	777
2019	n.a.	907
2020	n.a.	461
2021	n.a.	209
2022	n.a.	78

f) eladósodottság – ilyenről nincs adatunk

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása – külterületeken korlátozottak a lehetőségek, de az önkormányzat igyekszik jobbra tenni az életminőséget.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Kunpeszéken nem található szegregátum.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői); - Kunpeszéken többen is laknak külterületeken, ahol korlátozottabbak a lehetőségek, de az utak állapota ahhoz képest kielégítő és a közműellátottság is folyamatosan épül ki.
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya; - a hátrányos helyzetűek aránya szerencsére nem túl magas.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai. – nem releváns

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²⁹

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszert árak és fiókgyógys- zertárak száma (TS 110)	Közfgyógyell- átási igazolvánnya I rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	14	9,94
2018	1	0	0	0	16	10,13
2019	1	0	0	0	13	5,72
2020	1	0	0	0	12	3,72
2021	1	0	0	0	9	3,01
2022	1	0	0	0	12	1,51

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés – A kisgyermekkorai szűrések Kecskeméten biztosítottak.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés – Fejlesztő és rehabilitációs ellátások az óvodában és általános iskolában elérhetőek, rehabilitációs ellátásokért Kecskemétre kell utazni.

- d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról pontosan meghatározza a különböző iskolai korosztályok számára szükséges energiaés tápanyagigényt.

- e) sportprogramokhoz való hozzáférés – helyben vagy a környező településeken tudnak részt venni

- f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés -

A Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulásban biztosított:

- a Családsegítő-és gyermekjóléti szolgáltatás

- g) drogreprevenációs szolgáltatások; - tervez az önkormányzat ilyen jellegű előadásokat

²⁹ KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségügyenlétlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

Az önkormányzat nagy gondot fordít szolgáltatásai nyújtásának során a hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, elkerülésére.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Családsegítő, házi gondozó szolgáltatás biztosított a településen.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	534	2

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Kunpeszéren nem voltak olyan konfliktusok, melyek az önkormányzat tudomására jutottak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nincsenek a településen más nemzetiségűek

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Kunpeszér Községben működő társadalmi szervezetek:

- Együtt Kunpeszérért Egyesület
- Kunpeszéri Vadásztársaság
- Kunpeszéri Polgárőr Egyesület
- Kéknefelejcs Népdalkör

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tanyavilág - infrastruktúráisan elmaradott, nehezen hozzáférhetőek a szolgáltatások	tanyagondnoki járműpark fejlesztése
Mélyszegénység gócpontjainak felkutatása (Középpeszér)	Integrált Településfejlesztési Stratégián belül a területek helyzetének felmérése, és azon belül a lehetőségek kiaknázása (Önkormányzat általi rehabilitálás, felvásárlás)
Nem minden munkanélküli regisztráltatja magát a Munkaügyi Központban.	Családsegítő kolléganővel történő egyeztetés, segítségkérés a rászorultak megfelelő tájékoztatásában. Munkaügyi Központtal történő egyeztetés annak érdekében, hogy a településen – a Művelődési Ház vagy az Önkormányzati Hivatal épületében – legyen a Munkaügyi Központnak fogadóórája, illetve kirendelt ügyintézője.
Munkanélküliek nehezen találnak állást, nincs otthon internet elérhetőség, nem tudnak tájékozódni.	A Művelődési Ház épületében Álláskereső Klub létrehozása működtetése, tapasztalat csere.
Önkormányzat által igénybe vehető ellátások információ hiányában nem elérhetőek, nem tudják a rászorult személyek igénybe venni, mert nem tudják a lehetőségeket.	Lakossági tájékoztató megszervezése, segítségnyújtás az ellátások igénybe vétele kapcsán.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek.

Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányait. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekekesélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”³⁰

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	362	363	725	49,93%	50,07%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			27	3,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	53	57	110	7,31%	7,86%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	10	11	21	1,38%	1,52%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

³⁰ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete; - az önkormányzat lehetőség szerint minden segítséget megad a jobb körülményekhez

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	3	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	25
2020	0	25
2021	1	12
2022	3	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	42
2018	41
2019	36
2020	29
2021	28
2022	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	5	0	5
2018	6	0	6
2019	4	0	4
2020	4	0	4
2021	2	0	2
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitölté és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv- ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati
adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete; - nincs ilyen gyermek a településen

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői. – nincs ilyen gyermek a településen

A településen folyamatosan fennáll a szünidei étkeztetésre való igény a nehéz anyagi helyzetre való tekintettel.

2017. őszétől a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekeken kívül a három vagy több gyermeket nevelő családoknak, valamint a tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermekek szüleinek sem kell fizetnie a bölcsődei és óvodai étkeztetésért. Emellett ingyenessé válik a

gyermekétkeztetés azoknak a két- és egygyerekes családoknak is, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a minimálbér nettó összegének 130 százalékát.

Az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetést a szülők jövedelmi önbevallása alapján ítélik meg. Nyilatkozatot csak a háromnál kevesebb gyermekkel rendelkezőknek, vagy a tartósan, illetve fogyatékos gyermeket nem nevelőknek kell tenniük, az abban foglaltakról pedig az előterjesztés kimondja, hogy azt az intézmény és a jegyző sem előzetesen, sem utólagosan nem vizsgálhatja.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége
Kunpeszéren nincs telep vagy szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos helyzetű gyerekek: A vonatkozó jogszabály az oktatási esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekeket, tanulókat különböztet meg. A törvényi meghatározásban az iskolai hátrányok legfontosabb eredői a gyermek családjának szegénysége és alacsony iskolázottsággal telített hátrányos társadalmi helyzete.

A sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát a köznevelési törvény 4.§ 25. a következőkben határozza meg:

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

Az oktatási/nevelési intézményeiben is nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekek esélyegyenlőségének megvalósulására, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására.

A gyermekek esélyegyenlőségét biztosító tevékenységek az óvodában:

Az óvodájában a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése az alábbiak szerint folyik:

- Az óvoda 1 fő gyógypedagógust alkalmaz, aki egyben az intézmény vezetője. Ő nyújt segítséget a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztésében, a felmerülő nehézségek, problémák megoldásában.

- Az intézményben funkcionálisintegráció megvalósítására van Az óvoda 1 fő gyógypedagógust alkalmaz, aki egyben az intézmény vezetője. Ő nyújt segítséget a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztésében, a felmerülő nehézségek, problémák megoldásában.

- Az intézményben funkcionálisintegráció megvalósítására van lehetőség (a fogyatékos gyermeket rövid időre vonják ki a csoportból, amikor gyógypedagógus vagy logopédus végzi a fejlesztését). A csoporton belüli foglalkoztatás során a részképességek fejlesztésére helyezik a hangsúlyt. SNI-s gyermek esetén a megfigyelések alapján egyénre szabott korrekciós terv kidolgozására kerül sor.

- A beilleszkedési, tanulási és magatartás (BTM) zavarral küzdő gyermekek esetében a fejlesztő pedagógus diagnosztizálja a problémát, fejlesztési programot készít és nyomon követi a gyermek fejlesztését.

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése, oktatása:

- A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása.
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez.
- Egyéni fejlődési ütem, képesség, tehetség, szociokulturális háttér figyelembe vételével a hátrányos helyzetből való felzárkózás segítése, a tehetség kibontakoztatása
- Ezen gyermekek hátrányainak enyhítése, az előítéletek csökkentése

A gyermekek esélyegyenlőségét biztosító tevékenységek az iskolában:

Az iskola és óvoda gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedései:

Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

- egyénre szabott, differenciált tanulásszervezése;
- kooperatív technikák alkalmazása;
- tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása;
- individuális tanulás előtérbe helyezése;
- az alapozó időszak elnyújtása;
- fejlesztő értékelés alkalmazása;
- napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása;
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok,
- fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó;
- tanulásmódszertan tanítása;
- mozgás- és játékterápiás csoportok;
- viselkedés-, játékterápia;
- családterápia;
- kreatív tevékenységek;
- sport tevékenységek;
- kommunikáció fejlesztése;
- önismereti foglalkozások;
- drámajáték;

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelés és oktatás fejlesztő tevékenységei:

- órai differenciált foglalkozás;
- komplex képességfejlesztés;
- logopédiai terápia;
- gyógytestnevelés;
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Szakértői

Bizottság szakértői véleménye, illetve a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- tevékenységközpontú pedagógiák
- bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok) – a védőnő a szomszédos településről érkezik, Kunszentmiklós látja el a védőnői szolgálatot.

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma) – a gyermekorvos Kunszentmiklósról látja el a településen élő gyermekeket, 2 gyermekorvos közül lehet választani.

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében az óvodai nevelés finanszírozott időkerete (heti 61 óra) magába foglalja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti ötven óra időkeretet, továbbá a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatásának heti tizenegy óra időkeretét.

Az óvodában a logopédus évek óta rendszeresen végez fejlesztő tevékenységet, és segítséget nyújt a dyslexia megelőzésében, gyógyításában. A súlyosan beszédhibás gyermekek számára már középső csoporttól tart fejlesztő foglalkozásokat, illetve a kiscsoportosok szűrése is megtörténik. Fő feladatai közé tartozik a: - beszédhibák javítása

- nyelvi kommunikációs zavarok enyhítése
- folyamatos konzultáció az óvodapedagógusokkal
- szülőkkel való kapcsolattartás
- dyslexia szűrővizsgálat elvégzése

Az óvodában a gyerekek gyógypedagógus segítségét is igénybe vehetik a gyermekek fogyatéksamánának megfelelő fejlesztés keretében.

A település 7 év alatti lakosainak fejlesztését a fenti szakemberek közreműködésével elsősorban a helyi óvoda látja el. Speciális igények esetén a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykörösi Tagintézményének szolgáltatásait vehetik igénybe a családok. Ellátott szakfeladatok:

1. Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás

A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás feladata a komplex koragyermekkori intervenció és prevenció: az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás. A korai fejlesztés és gondozás a megyei szakértői bizottság (PMPSZ 2. sz. Megyei Szakértői Bizottság, Cegléd, Buzogány u. 23.) szakértői véleményében foglaltaknak megfelelően történik.

Az ellátás helye: Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nagykörösi Tagintézménye, Nagykörös, Kalocsa Balázs u. 3.

2. Szakértői bizottsági tevékenység (tankerületi szakértői bizottság)

A tankerületi szakértői bizottság feladata a harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai vizsgálata. A vizsgálat irányulhat a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítására vagy kizárására, és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzésére, illetve a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítására.

3. Nevelési Tanácsadás

A nevelési tanácsadás feladata az első problémafeltáró beszélgetés lebonyolítása a szülővel, a gyermek, a tanuló adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása.

A nevelési tanácsadás keretében ellátásban részesülők részére segítséget nyújt a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához. Ha indokolt, a pszichés állapot feltárását célzó vizsgálatot végez, és szakértői véleményt készít a szülő, illetve a jogszabályban meghatározott esetben a gyermekek védelméről és

a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény hatálya alá tartozó gyermekvédelmi szakellátást, gyermekjóléti alapellátást végző intézmények kérésére.

A prevenciós tevékenysége keretében együttműködik a védőnői és gyermekorvosi hálózattal, a gyermek korai fejlődési időszakában teljes körű családi mentálhigiénés intervenciót biztosíthat. Az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából - a szülő előzetes hozzájárulásával - szűrést végezhet.

A komplex pszichológiai és gyógypedagógiai ellátás keretében terápiás ellátást, korrekatív megsegítést nyújt a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a nevelési tanácsadás keretében fejlesztésben részesülő gyermekek, tanulók számára.

Pszichológiai, gyógypedagógiai, pedagógiai tanácsadást biztosít, és konzultációs lehetőséget nyújt a gyermekek, a tanulók szülei, pedagógusai részére.

4. Logopédiai ellátás

A logopédiai ellátás feladata a beszédindítás, a hang- beszéd- és nyelvfelépítési elmaradás, a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, a diszlexia, a diszortográfia, a diszgráfia, a diszkalkulia kialakulásának megelőzése a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson.

Az ötödik életévét betöltött, óvodai nevelésben részt vevő gyermekek logopédiai szűrésen, vizsgálaton való részvétel, illetve a logopédiai vizsgálat alapján készült logopédiai vizsgálati véleményben meghatározottak szerinti a logopédiai terápián való részvétel a jogszabály szerint kötelező. Ezen kívüli esetekben a logopédiai ellátásban történő részvétel a szülő önkéntes döntése alapján történik.

A logopédiai ellátásban való részvétel a gyermek életkorától függetlenül, az annak szükségességét megállapító logopédiai vizsgálat alapján bármikor megkezdhető.

A logopédiai terápia minimális időkerete heti két alkalom, időtartamát - mely legfeljebb negyvenöt perc lehet - a gyermek életkoráról és problémájáról függően - a logopédus határozza meg.

A logopédiai ellátás körzeteinek megszervezése a gyermek óvodája szerint történik.

Amennyiben még nem óvodás a gyermek, a leendő óvodája szerinti illetékes logopédust kell felkeresnie a szülőnek probléma esetén.

Iskolás gyermek esetén szintén az óvoda szerint illetékes logopédust kell keresnie a szülőnek.

A logopédiai ellátás Nagykőrösön ambuláns formában, a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Nagykőrösi Tagintézményében (2750 Nagykőrös, Kalocsa Balázs u. 3.) történik.

5. Konduktív pedagógiai ellátás

A konduktív pedagógiai ellátás feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható.

6. Gyógytestnevelés

A gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja.

A

gyógytestnevelés feladatának ellátása a tanév rendjéhez igazodik. Az adott tanulóra vonatkozó ellátásnak a tanév rendjétől eltérő megkezdése vagy befejezése csak az iskolaorvos vagy a szakorvos véleménye alapján kezdeményezhető.

7. Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás

Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

8. Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása keretében a Szakszolgálat feladata:

- korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás, amelynek során a tehetség életkori megjelenését figyelembe kell venni,
- a tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén további megsegítésre irányítás,
- önismereti csoport szervezése és vezetése a tehetséges gyermekek részére,
- tanácsadás, támogatás a szülőknek,
- konzultáció a pedagógus részére,
- közös tehetség-tanácsadási fórum szervezése,
- speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása,
- a tehetségazonosítás, a tehetséggondozás feladatát ellátó pszichológus szakmai kapcsolatot tart a feladat ellátási körzetében működő tehetségfejlesztő programok vezetőivel és az iskolapszichológussal, óvodapszichológussal,
- javaslatot tesz a tanuló számára a tehetségprogramba történő bekapcsolódásra,
- kimeneti mérések elvégzése,
- tehetségfejlesztő műhelyek vezetői számára konzultációs lehetőség biztosítása, melyet a
- tehetséggondozó koordinátor lát el.

9. Továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadás

A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek eredményeképpen iskolaválasztás ajánlása.

A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás keretében nyújtott tájékoztatás elősegíti a tanuló pályaválasztását, figyelembe véve az egyéni tulajdonságokat és a foglalkoztatási lehetőségeket, ennek érdekében kapcsolatot tart a foglalkoztatási pályaválasztási tanácsadóval, valamint a tehetséggondozó hálózattal. A továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadó a javaslatait a tanuló meghallgatása, szükség szerinti vizsgálata és az érintett pedagógusok véleménye alapján alakítja ki.

- e) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások; - Kunszentmiklósról érkezik a településre heti 2 alkalommal a családsegítő munkatárs
- f) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás; - bölcsődei ellátás nincs a településen
- g) A Gyvt alapján³¹ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni
- h) a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -
- i) aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- j) ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- k) ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- l) b) a védelembe vett gyermeket.

³¹ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődék (összes) beírt gyermek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

m) gyermekvédelem;

n) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzetekhez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

o) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

p) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei); az étkezést környező település látja el

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

- q) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Községünkben nincsenek eltérő kultúrájú gyermek csoportok.

- r) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs tudomásunk ilyenről.

- s) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Tanyagondnoki szolgálat látja el a gyermekek szállítását a külterületről.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Különösen tekintettel kell lenni a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanulóakra, melyek az alábbi csoportokra oszthatóak az Nkntv. 4 § 13. és 14 pontja alapján, az egyenlő bánásmód és az esélyteremtés tekintetében:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló: a helyi iskolában látják el ezt a feladatot
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, : logopédus látja el és az óvónők
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: térségi családsegítő munkatárs látja el
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: a helyi iskolában lehetőség van tehetséggondozásra
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: Kunszentmiklós látja el
- c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló: Nem található a községben.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

Az iskola keretein belül foglalkoznak velük.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A helyi tanyagondnoki szolgálat segítségével jutnak el, de a helyi iskolában és az óvodában is végeznek fejlesztéseket.

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	26	2	7,69
2018	29	3	10,34
2019	34	5	14,71
2020	29	3	10,34
2021	35	4	11,43
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	12	18,46
2018	n.a.	19	29,23
2019	n.a.	14	22,95
2020	n.a.	10	14,08
2021	n.a.	10	13,51
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	14	6
2018	24	3
2019	16	3
2020	16	7
2021	9	6
2022	3	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoport jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	30	1	26	0	0	26
2018	n.a.	1	30	1	29	0	0	29
2019	n.a.	2	44	1	34	0	0	17
2020	n.a.	2	44	1	29	0	0	15
2021	n.a.	2	44	1	35	0	0	18
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	8,13	32,31
2018	0	8	1	8,13	32,31
2019	0	6	1	10,17	36,07
2020	0	7	1	10,14	42,25
2021	0	7	1	10,57	41,89
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	10
2018	6
2019	6
2020	3
2021	8
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek; - nincs tudomásunk ilyenről
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatózó eltérések; - mint mindenhol eltér az egyes tanulók eredményessége, de vannak településünkön kiemelkedő tehetségű gyermekek, nekik tehetséggondozás van és a gyengébb képességűeknek pedig felzárkóztató foglalkozások.
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.
Az előző pontokban kifejtettek szerint.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	26
2018	n.a.	n.a.	n.a.	23
2019	n.a.	n.a.	n.a.	23
2020	n.a.	n.a.	n.a.	23
2021	n.a.	n.a.	n.a.	15
2022	n.a.	n.a.	n.a.	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az óvoda, az általános és a közép fokú iskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó óvodai, iskolai fejlesztő programot szervez. A felkészítés magában foglalja az oktatás méltányossága révén, segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi csoportban, évfolyamon, osztályban meg kell szervezni. Az óvodai, iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.³²

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Óvoda akadálymentesítése	Pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel az óvoda akadálymentesítése érdekében.
az iskola férőhely-kihasználatlansággal küzd	vonzóbbá tenni az intézményeket, a települést a gyermekes családok számára kedvezményes önkormányzati telkek értékesítésével
Iskolai tornaszoba létrehozása	Pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel az iskola tornateremmel történő bővítése érdekében.

³² Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 171. - 173. §

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.³³

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Már a 1979. december 18-i ENSZ-egyezmény 11. cikke kimondta hogy a nőknek biztosítani kell a az egyenlő munkabérhez való jogot, ideértve a juttatásokat is, továbbá az egyenlő értékű munka tekintetében, valamint a munka minőségének értékelése során tanúsítandó egyenlő bánásmódhoz való jogot.³⁴ A Charta 23. cikke alapján azonban a nők és férfiak közötti egyenlőséget minden területen, biztosítani kell.

„A nemek közötti bérkülönbséget különböző tényezők okozzák, így például a nemi sztereotípiák, az „üvegplafon” és a „ragadós padló” állandósulása, a horizontális szegregáció – beleértve a nőknek a szolgáltató ágazat alacsonyan fizetett munkahelyein való felülreprezentáltságát –, valamint a gondozási feladatok egyenlőtlen megosztása. A nemek közötti bérkülönbséget továbbá részben a nemi alapú közvetlen és közvetett bérdiszkrimináció okozza. Az említett elemek olyan strukturális akadályokat képeznek, amelyek összetett kihívásokat jelentenek a jó minőségű munkahelyek és az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás elérése tekintetében, és olyan hosszú távú következményekkel járnak, mint a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség és a szegénység feminizációja.”³⁵ Ma az Európai Parlament és a Tanács az Unió egyik alapvető értékeként határozza meg³⁶ a nők és férfiak, a férfiak és nők között az egyenlőséghez való jogot.³⁷

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	4,07	2,83	3,45%
2018	4,1	2,94	3,52%
2019	2,45	4,11	3,28%
2020	2,02	4,11	3,07%
2021	2,78	5,05	3,92%
2022	3,89	2,67	3,28%

³³ MAKKOS Nándor :A nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. szám pp 28-31 (2022).

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (1) bek.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (15) bek.

³⁶ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke és 3. cikkének (3) bekezdése.

³⁷ Bővebben lásd a z Unió Parlamentje 2023. március 30-i, és a Tanács 2023. április 24-i határozatában.

**5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje
nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)**

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	58,82	70
2018	64,71	54,55
2019	53,33	62,5
2020	42,86	66,67
2021	38,89	57,14
2022	43,75	57,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma
(a 3.2.6. táblával azonos)**

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	17	1
2018	17	5
2019	15	1
2020	14	1
2021	18	1
2022	16	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Kunpeszéren nem található képzési program. A Kunszentmiklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának munkatársa alkalmanként tájékoztatást nyújt a környéken található foglalkoztatási lehetőségekről.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Kunpeszéren az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei közé tartozik a mezőgazdaságban történő elhelyezkedés, mert a község döntően mezőgazdasággal foglalkozik.

1. közmunka

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

üvegplafon, ragadós padló jelenség

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a növekedés, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népesség-egészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Erőszaknak nevezzük a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezési jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenységet.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról a 2009. évi LXXII. törvény és néhány más szervezeti szabály³⁸ rendelkezik.

A törvény hatálya nem terjed ki a barátra, udvarlóra, volt barátra, elutasított udvarlóra, volt jegyesre és az együttlakás nélkül együtt járókra, kiterjed viszont a volt élettársra így a közeli hozzátartozó és hozzátartozó, valamint a volt házastárs, a volt élettárs, a bejegyzett élettárs, a volt bejegyzett élettárs, a gondnok, a gondnokolt, a gyám és a gyámolt sérelmére elkövetett erőszak miatt van helye a távoltartásnak. A rendőrség a helyszínen hozza meg az ideiglenes elrendelő intézkedést erőszak észlelése esetén hivatalból vagy a bántalmazott és hozzátartozói, a szociális ellátórendszer, a gyermekvédelmi és egészségügyi rendszer bejelentése alapján. Ez azt jelenti, hogy nem kell a bántalmazottnak kérnie a kiérkező rendőrtől a távoltartást. A rendőrség 72 órára rendeli el a távoltartást, és azt automatikusan küldi tovább a helyi bírósághoz a meghosszabbítására.

A bántalmazó a közös lakás elhagyására csak akkor köteles, ha a bántalmazott a közös gyereket ott neveli, vagy valamilyen, a szívességi lakáshasználaton túli jogcíme van az ott lakásra.

Távoltartás ideje alatt a bántalmazó lakásfenntartási és tartási kötelezettsége fennáll, de szünetel a szülői felügyeleti és a kapcsolattartási joga.

A távoltartó határozatot csak a bántalmazott kérésére, illetve beleegyezésével küldik meg a családsegítő szolgálat, illetve a gyermekjóléti szolgálat felé, akik 24 órán belül kötelesek segítő kapcsolatot felvenni a felekkel és a veszélyhelyzet megszüntetése érdekében intézkedni. A rendőrség határozata ellen felülvizsgálat kezdeményezhető a bíróságnál 3 napon belül.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.³⁹

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A képviselő testületben jelenleg 2 nő és két férfi van. A két intézményvezetők is nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők elhelyezkedését nehezíti a bölcsődei ellátás hiánya.	Pályázati lehetőségek felkutatása
Krízishelyzetekben igénybe vehető szolgáltatások hiánya (pl: családok átmeneti otthona, anyaothton)	Tájékoztatás a közvetlen környezetben elérhető intézményekről.
GYES után problémás az anyák elhelyezkedése.	Álláskereső Klub létrehozása

³⁸ Bővebben lásd : 37/2009 (OT 22) ORFK Utasítás, 32/2007. ORFK Intézkedés.

³⁹ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettiek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.⁴⁰ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”⁴¹ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető⁴² kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyűlten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősök.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékkal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékoság sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az elöregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Választ követel a gazdasági, társadalmi és kulturális tökeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az időseket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló ételkészítés-beszerzés, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használ, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az időseket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők elmagányosodhatnak.

Az idős személyek foglalkoztatásában hátrányt okoz, hogy „A munkáltató a határozatlan tartamú munkaviszony felmondással történő megszüntetését nem köteles indokolni, ha a munkavállaló nyugdíjasnak minősül.”⁴³

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

⁴⁰ MNTFS 2030. p.70.

⁴¹ MNTFS, 2030. p.19.

⁴² Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

⁴³ Mt. 66. § (9) bek.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra.⁴⁴ Az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma lényegi része a foglalkoztatási irányvonalakban meghatározott célok teljesítésének, és ösztönzi a munkaerő sokféleségét. Az életkorral kapcsolatos eltérő bánásmód azonban bizonyos körülmények között igazolható, és ezért külön rendelkezéseket igényelhet, amelyek a tagállamok helyzetének megfelelően különbözhetnek. Ezért elengedhetetlen a különbségtétel a főleg jogszerű foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci és szakképzési célkitűzések által igazolt eltérő bánásmód és a tiltandó, hátrányos megkülönböztetés között.”⁴⁵

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	127	110	115,45%
2018	139	118	117,80%
2019	145	113	128,32%
2020	149	110	135,45%
2021	147	102	144,12%
2022	144	109	132,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	86	108	194
2018	87	105	192
2019	86	107	193
2020	80	108	188
2021	76	105	181
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

⁴⁴ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közsférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

⁴⁵ C-286/12. sz. ügy (25) bek.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	1	0	61	87	1	2	0
2018	2	0	60	88	1	2	0
2019	1	0	64	95	2	1	0
2020	1	0	58	94	1	1	0
2021	1	0	56	92	0	2	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

- a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága; - a helyi munkalehetőségek nagyon korlátozottak minden korosztály tekintetében, de különösen az idősekre vonatkozólag

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	17	17	15	14	18	16
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	1	2	3
	%	0,00%	0,00%	0,00%	7,14%	11,11%	18,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	0	3	0	3	1
	%	5,88%	0,00%	20,00%	0,00%	16,67%	6,25%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	3	1	3	4
	%	0,00%	0,00%	20,00%	7,14%	16,67%	25,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	1	2	0	1	3
	%	0,00%	5,88%	13,33%	0,00%	5,56%	18,75%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6	8	3	3	1	2
	%	35,29%	47,06%	20,00%	21,43%	5,56%	12,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	86	108	194
2018	87	105	192
2019	86	107	193
2020	80	108	188
2021	76	105	181
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

11. tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen; - tervezünk a településen egyéb tanfolyamokat idősök számára is

12. hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	127	0	32	22
2018	139	0	33	23
2019	145	0	18	21
2020	149	0	19	18
2021	147	0	21	14
2022	144	0	21	10

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A településen a háziorvosi ellátás biztosított, az idősök részére nappali ellátást nyújtó intézmény nem található. Községi élet gyakorlására lehetőséget nyújt a hamarosan felújított művelődési ház, a falusi programok és egyéb rendezvények.

A házi segítségnyújtás és a tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegezőtől távolmaradó idősök esetében is biztosítja az idősök szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A tanyagondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott tanyagondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviselőinek biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítését, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadóművészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

c) idősök informatikai jártassága; - folyamatosan tervezünk a településen informatikai képzést

d) a generációk közötti programok. – falunap, idősök napja, nőnapi rendezvény... stb. ezeken több generáció is részt vesz egyszerre

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen
Különböző szakkörök állnak rendelkezésre rendszeresen az idősök számára is

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Házi segítségnyújtásban igényfelmérést végezni	Háziorvossal együttműködés a szolgáltatás minél teljes-körűbb megszervezése érdekében.
Feltételezhetően a munka világában az idősöket hátrányos megkülönböztetés éri.	Önkormányzati kutatás a témában, képzések szervezése együttműködve a Kunszentmiklósi Munkaügyi Központtal.
Idősök szociális kapcsolatai beszűkültek.	Nyugdíjas klub létrehozása, a közösségi programok, kirándulások szervezése.

„Minden állam humanitárius érettségét jelzi az, ahogyan a fogyatékkal élő állampolgáraival szemben viselkedik.”⁴⁶ A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékossgal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.⁴⁷

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	16	18	34
2018	17	14	31
2019	14	10	24
2020	14	12	26
2021	15	10	25
2022	n.a.	n.a.	-

⁴⁶ Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

⁴⁷ MNTFS 203. p. 23.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás; - Fogyatékkal élők foglalkoztatása a településen nem megoldott. Védett foglalkoztatás a településen nem található. Közfoglalkoztatásban fogyatékkal élő jelenleg nem vesz részt.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek között megemlíthető Kunszentmiklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, aminek munkatársai felvilágosítást adnak az elérhető álláshelyek vonatkozásában az álláskereső számára. Helyben foglalkoztatási programok nem működnek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén; - nincs ilyen

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen ilyen jellegű intézmények és programok nincsenek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei
A településen lehetőség van szociális segély igénybevételére az önkormányzattól.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Háziorvosi ellátás biztosított a településen. Rehabilitációs, és szakorvosi ellátások igénybevételére Kunszentmiklóson és Kecskeméten van lehetőség. Külterületen élők számára az önkormányzat segítséget nyújt a szolgáltatások igénybevételéhez.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége; Kunpeszéken a közintézmények nagyjából akadálymentesítettek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Kunpeszéken a közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés akadálymentesítettsége fogyatékkal élők számára biztosított. Az információs és kommunikációs akadálymentesítettség részlegesen biztosított. Lakóépületek akadálymentesítése nem közfeladat.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Munkahelyek akadálymentességéről az önkormányzatnak nincs tudomása.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés (autóbusz) részben akadálymentesítettek. A járdák, parkok akadálymentesítettsége, és a dülő utak karbantartása az önkormányzat folyamatos feladata.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások nincsenek, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye sincs.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az önkormányzat a fogyatékkal élők számára közszolgáltatásai során az egyenlő hozzáférést biztosítja.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A jövőben szeretne az önkormányzat ilyen jellegű kezdeményezéseket, de jelenleg nincs.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása elvárt és teljesülő feladat a településen.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az Önkormányzatnak nincs tudomása olyan cégről, mely vállalná a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását	Cégek tájékoztatása a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása esetén igénybe vehető kedvezményekről. Távmunka támogatása együttműködve az illetékes munkaügyi központtal.
Információhiány a fogyatékkal élők számáról.	Önkormányzati adatgyűjtés
Közintézmények, közösségi közlekedés akadálymentesítése.	Pályázati lehetőségek felkutatása.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
 - Kunpeszér, Kunadacs önkormányzatával 2013. március 01-től társulásban működteti a Kunadacsi Közös Önkormányzati Hivatalt
 - A településen működő vállalkozások és civil szervezetek aktív szereplői, partnerek a községi rendezvények szervezésében, támogatásában (pl. falunap)
- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulásban biztosított:

 - a Családsegítő-és gyermekjóléti szolgáltatás és a házi segítségnyújtás
- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége – Kunpeszéren nem található nemzetiségi önkormányzat
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Az önkormányzat minden évben nagyszabású rendezvényeket tart civil szervezetek bevonásával a község teljes lakossága számára. Kéknefelejcs Népdalkör, a Kunpeszéri Vadásztársaság minden évben tart rendezvényeket az önkormányzat területén, ahol minden esélyegyenlőségi célcsoport tagot szeretettel látnak.
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Kunpeszéren nem jellemző.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában,

összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)										
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	infrastruktúra fejlesztés	Tanyavilág infrastruktúráján elmaradottan, nehezen hozzáférhető szolgáltatások	infrastrukturális fejlesztés	MNTFS,	tanyagondnoki járműpark fejlesztése	polgármester	2025.12.31.	beszerzett gépjárművek száma	pályázatok figyelése, pályázatokon történő részvétel	hosszú távon fenntartható
2	Mélyszegénység gócpontjainak felkutatása	Mélyszegénységben élők tényleges számának meghatározása, területi behatárolása	A mélyszegénységet érintő területek (Kardos, Középpeszér) önkormányzat általi rehabilitálása, felvásárlása	MNTFS, Új Roma Stratégia (2019-2030)	Integrált Településfejlesztési Stratégián belüli területek helyzetének felmérése	polgármester	2025.12.31	felvásárolt, rehabilitált területek száma	pályázatok figyelése, önkormányzati források átcsoportosítása	az intézkedés eredményét nagy mértékben az intézkedés határozza meg, hogy az önkormányzat erre a területfejlesztésre mennyi pénzt tud elkölteni
3	Munkanélküliek	Nem minden munkanélküli	megfelelő tájékoztatás	MNTFS, Új Roma Stratégia	Munkaügyi Központtal	jegyző, családsegítő	2025.12.31	tájékoztatási nyújtási	Munkaügyi központtal	Eredményesség a

	helyzetének segítése	regisztráltatja magát a munkaügyi központban.	nyújtása, családsegítő kolléganővel történő egyeztetés együttműködés	(2019-2030) Új Roma Stratégia (2019-2030)	megállapodás, hogy a Kultúrház épületében fogadóórát tartsanak hetente/havonta			alkalmak, tájékoztatott személyek száma	kapcsolatfelvétel kirendeltség-vezetővel történő egyeztetés	munkaügyi központ együttműködésétől függ.
4.	Munkanélküliek helyzetének segítése	Munkanélküliek nehezen helyezkednek el, nincs otthonukban internet elérhetőség, nem tudnak megfelelően tájékozódni.	Állás nélküliek számának csökkentése konkrét segítségnyújtással	MNTFS, Új Roma Stratégia (2019-2030)	Álláskereső Klub létrehozása.	szociális ügyintéző	2025.12.31	segítségnyújtásban részesültek száma	plakátok kihelyezése a klub létrehozásáról, az érintettek széles körű tájékoztatása	klub működésének rendszeressége az arra vonatkozó igényektől függ.
5.	Rászorultak számára információ szolgáltatás.	Az önkormányzat által nyújtott ellátásokat információ hiányában nem veszik igénybe.	Minden érintett teljes körű informálása az önkormányzat jogszabály alapján igényelhető támogatásokról, valamint azok mértékéről.	MNTFS, Új Roma Stratégia (2019-2030)	Lakossági tájékoztató meg szervezés	szociális ügyintéző	2025.12.31	igényelhető támogatásról informált személyek száma	helyiség biztosítása, információs kiadványanyag készítése	évente két alkalommal meg szervezett tájékoztató

		kunpeszéri gyermeket		2030)		Széles körű tájékoztatás a szolgáltatásokról a rászorulóknak.		2025.12.31	krízisszállót igénybe vett személyek száma	Személyi erőforrások szükségességek.	Hosszú távon fenntartható.
2	Krizishelyzetben lévő személyek megsegítése	Nincsenek krízishelyzeten igénybe vehető szolgáltatások	tájékoztatás a vonzaskörzetben lévő ilyen intézmények elérhetőségéről, befogadó készségéről.	MNTFS, A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban n” (2021–2030)							
3	Anyák elhelyezkedésének segítése	GYES után gondot okoz az anyák elhelyezkedése	munkakeresés elősegítése	MNTFS, A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban n” (2021–2030)	Álláskereső Klub létrehozása	családsegítő, szociális ügyintéző		2025.12.31	elhelyezkedett anyák száma	Személyi erőforrások, megfélelő helyiség biztosítása.	hosszú távon fenntartható

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Házi segítségnyújtás fejlesztése	házi segítségnyújtás iránti igények felmérése	A szolgáltatás minél teljesebb körű megszervezése.	MNTFS, Időügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)	Háziorvossal együttműködés a felmerülő igények mértékéről	házi orvos, aljegyző	2025.12.31	házi segítségnyújtást igénybe vett személyek száma	Személyi, valamint tárgyi erőforrások megteremtése az önkormányzat részéről	hosszú távon fenntartható.
2	Időskori munkavégzés	feltételezhetően a munka világában az időseket hátrányos	Tényfeltáró tevékenység, kutatások végzése	MNTFS, Időügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)	Önkormányzati felmérések a témában, képzések beindítása együttműködés	családsegítő, szociális ügyintéző	2025.12.31	foglalkoztatott időskorúak száma	Személyi erőforrások kellenek az adatgyűjtéshez.	-

		megkülönböztetés éri				ve a munkaügyi központtal					
3.	Nyugdíjas Klub	Az idősek szociális kapcsolatai beszűkültek.	nyugdíjas klub létrehozása, közösségi programok, kirándulások szervezése.	MNTFS, Időügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)	nyugdíjas klub támogatása, szervezéshez önkormányzati segítségnyújtás	szociális ügyintéző, házi szoc. gondozó	2025.12.31	nyugdíjas programok, programokat igénybe vevő személyek száma	Személyi erőforrások biztosítása pályázati lehetőségek felkutatása,	Hosszú távon fenntartható.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Foglalkoztatási elősegítése	A községben nincs olyan cég, mely vállalná a megváltozott munkaképességű emberek alkalmazását	A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának elősegítése, a cégek informálása az igényelhető kedvezményeiről.	MNTFS, Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	a távmunka támogatása, együttműködve a munkaügyi központtal.	szociális ügyintéző, jegyző	2025.12.31	megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának mértéke	Humán erőforrás biztosítása.	Hosszú távon fenntartható.	
2	Adatgyűjtés	információhiány a fogyatékkal élők számáról	Tényfeltárás az érintett személyek számáról, fogyatékoságuk fajtájáról	MNTFS, Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Adatgyűjtés	szociális ügyintéző	2025.12.31	Adatbázisban szereplő adatok száma	Humán erőforrás biztosítása, anyagi erőforrás biztosítása, illetve pályázati források felkutatással	Anyagi-személyi erőforrások megléte esetén hosszú távon fenntartható.	

3	Akadályment esítés	Közintézmény ek akadályment sítése	teljes körű akadályment sítés megvalósítása	MNTFS, Országos Fogyatékos ügyi Program (2015-2025)	átépítés, bővítés	polgármeste r, óvoda intézményv ezető, iskola vezető	2025.12.31	akadályment esített épületek, utak száma, ráfordított összeg	pályázati lehetőségek felkutatása.	Anyagi erőforrás esetén hosszú távon fenntartható.
---	-----------------------	---	--	--	----------------------	---	------------	---	--	--

10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
<i>Tanyán élők problémái</i>	infrastruktúra fejlesztés	Tanyagondnoki járműpark fejlesztése
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénység gócpontjainak felkutatása	Integrált Településfejlesztési Stratégián belül a területek helyzetének felmérése, és azon belül a lehetőségek kiaknázása (Önkormányzat általi rehabilitálás, felvásárlás)
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliek helyzetének segítése	Családsegítő kolléganővel történő egyeztetés, segítségkérés a rászorultak megfelelő tájékoztatásában. Munkaügyi Központtal történő egyeztetés annak érdekében, hogy a településen – a Művelődési Ház vagy az Önkormányzati Hivatal épületében – legyen a Munkaügyi Központnak fogadóórája, illetve kirendelt ügyintézője.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliek helyzetének segítése	A Művelődési Ház épületében Álláskereső Klub létrehozása működtetése, tapasztalat csere.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Rászorultak számára információ szolgáltatás.	Lakossági tájékoztató megszervezése, segítségnyújtás az ellátások igénybe vétele kapcsán.
Gyermek célcsoport	Óvoda akadálymentesítése	Pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel az óvoda akadálymentesítése érdekében.
Gyermek célcsoport	az iskola férőhely-kihasználatlansággal küzd	vonzóbbá tenni az intézményeket, a települést a gyermekes családok számára kedvezményes önkormányzati telkek értékesítésével
Gyermek célcsoport	Iskolai tornaszoba létrehozása	Pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel az iskola tornateremmel történő bővítése érdekében.
Nők célcsoportja	A nők elhelyezkedését nehezíti a bölcsődei ellátás hiánya.	Pályázati lehetőségek felkutatása
Nők célcsoportja	Krízishelyzetekben igénybe vehető szolgáltatások hiánya (pl: családok átmeneti otthona, anyaothton)	Tájékoztatás a közvetlen környezetben elérhető intézményekről.

Nők célcsoportja	GYES után problémás az anyák elhelyezkedése.	Álláskereső Klub létrehozása
Idősek célcsoportja	Házi segítségnyújtásban igényfelmérést végezni	Háziorvossal együttműködés a szolgáltatás minél teljes-körűbb megszervezése érdekében.
Idősek célcsoportja	Feltételezhetően a munka világában az időseket hátrányos megkülönböztetés éri.	Önkormányzati kutatás a témában, képzések szervezése együttműködve a Kunszentmiklósi Munkaügyi Központtal.
Idősek célcsoportja	Idősek szociális kapcsolatai beszűkültek.	Nyugdíjas klub létrehozása, a közösségi programok, kirándulások szervezése.
Fogyatékkal élők célcsoportja	Az Önkormányzatnak nincs tudomása olyan cégről, mely vállalna a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását	Cégek tájékoztatása a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása esetén igénybe vehető kedvezményekről. Távmunka támogatása együttműködve az illetékes munkaügyi központtal.
Fogyatékkal élők célcsoportja	Információhiány a fogyatékkal élők számáról.	Önkormányzati adatgyűjtés
Fogyatékkal élők célcsoportja	Közütemények, közösségi közlekedés akadálymentesítése.	Pályázati lehetőségek felkutatása.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	korlátozott munkalehetőség és külterületen élők hátrányai, minősége út	Iskolázottság elősegítése, munkahelyteremtés

10.2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire.

10.3 Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Magyar Falu	A külterületi utak	Rövid, közép és-hosszú távon is a hiánya megfélelő életvitel állapot, hiánya a körülmény kialakításához ami nagymértékben szükséges meghatározza lakosság közlekedési -feltételek különösen az biztosítása. idősök, a fogyatékkal élők és a gyermekek - mindennapi életvitel, lehetőségeit és biztonságát. A helyre állított külterületi utak pl. segíthetnek leküzdeni a külterületen élők izoláltságát.		---	Külterületen azPolgármester útak felújítása, új, a megváltozott életviszonyoknak megfelelő út- struktúra megteremtése.	2025. 12. (szerda)	31. Az új vagy aA felújított út vonalak hossza. Magyar A projekt Faluprogrammal végrehajtása kívánjuk következtében amegvalósítani. és az utak elképzelhető, hogy forrásból, vagy szolgáltatásnak hosszabb távon pályázati kapacitásának megnyílnak más megnevezett!) javulnia kell alapvetési források forrásból felújított vonalak is. mentén	Saját erőből---			
2	Magyar Falu	A közösségi Az elköpzelés - program keretében (Kulturház) a megvalósításával a Közösségi tér felújítása, amely a hátrányos helyzetű település társadalmi rétegek életének az egyik lehetőségeik központja. növekednek, összefüggésben azzal, hogy a település státusza, térségben betöltött szerepe, népességmegtartó és integráló képessége növekszik. Komfort érzetük jobb lesz, a korszerűbb épület kialakításával.			---	A közösségi térPolgármester felújításának a megvalósítása, kialakítása arra, hogy a település életében nemcsak egyes esetekben, hanem nap mint nap központi szerepet töltsön be.	2025. 12. (szerda)	31. A létesítmény látogatottsága, felhasználásának a száma, Faluprogrammal esztétikai, és kívánjuk megvalósítani. értéknövelő szempontok	Saját erőből---			
3	Magyar Falu	A külterületi utak	Rövid, közép és-		---	Külterületen azPolgármester	2023. 12. (szerda)	31. Az erőgépA	tervezett Saját erőből---			

program	keretében kiépítettség, eszköz (gróép) állapot, hiány megvalósításához olyan körülmény kialakításához ami nagymértékben szükséges meghatározza a közlekedési lakosság – feltételek különösen az biztosítása, idős, fogyatékkal élők és a gyermekek – mindennapi életvitelét, lehetőségeit és biztonságát. Az erőgép segítségével helyre állított utak pl. segíthetnek leküzdeni a külterületen élők izoláltságát	hosszú távon is a megvalósításához szükséges feltételek biztosítása.		utak erőgéppel való karbantartása, az új, megváltozott életviszonyoknak megfelelő út- struktúra szinten tartása.	A piactér Polgármester területeinek helyreállítása, fejlesztése, üzemeltetési és parkoló kialakítása.	2024. 12. (kedd)	31. A piactér teljes körű fejlesztése és parkoló kialakítása.	A tervezett beruházásokat a Magyar Falu Program Operatív Program Plusz pályázat útján kívánjuk megvalósítani. De hosszabb távon elképzelhető, hogy megnyílnak számunkra más pályázati források is.	megvásárlása. Az eszköz beszerzését a Magyar Falu Programmal kívánjuk megvalósítani. jelentősen javulnia kell a karbantartott vonalak menétén.	a fenntartható.
4	Terület- Településfejlesztési Operatív Program Plusz pályázat keretében felújítása	Az intézkedés célja, a piactér teljes körű felújítása és fedett fejlesztése melynek megvalósulását követően a kor követelményeit és igényeit maximálisan kiszolgáló helyszínt tudunk biztosítani vásárlók, és eladók mind az eladásra gépjárműnek elhelyezését biztosító parkoló kialakítása. Továbbá üzemeltetési és üzemeltetési feladatok								
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Magyar Falu Program keretében Napközi Otthonos Óvoda és Óvoda udvarának és kertjének felújítása	Kunpeszéri Róvid, közép és hosszú távon is a megvalósításához szükséges feltételek biztosítása.	---	Az udvarának helyreállítása, szembé tétele és a kertjes cseréje.	óvoda Polgármester	2025. 12. (szerda)	31. Az óvoda udvara és kertje.	A tervezett beruházásokat a Magyar Falu Programmal kívánjuk megvalósítani. De hosszabb távon elképzelhető, hogy megnyílnak számunkra más pályázati források is.	beruházásokat a Fenntartható.	erőből ---
2	Általános Iskolába Az iskolában tornaterem építése	Általános tornaterem építése, nincs mindennapos tornaterem, a téli évszakban és a rossz időjárás idején		1. Források felkutatása 2. Kivitelezés	iskolaigazgató	2025. 12. (szerda)	31. Eredményesség tornaterem megépítése	Anyagi erőforrások, pályázatok	hosszú távon fenntartható	

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a

figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kunpeszér község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kunpeszér község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kunpeszér, 2024. február 01.

Aláírás